СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 189. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 16. серпня, 1926. VOL. XXXIV. No. 189. Jersey City, N. J., Monday, August 16, 1926. THREE CENTS

КУЛИДЖ ГОДИТЬСЯ НА ОТВОРЕННЄ ДВОХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВОЗДУШНИХ ШЛЯХІВ

ПОЛ СМИТС, Н. И., 13. серпня. — Президент Кулидж, обговорюючи з секретарем Гувером про поширенє воздухоплавства для торговельних цілей, дав свою згоду на відчиненнє двох воздушних ліній, з яких одна буде лучити Ню Иорк з Пасифіком, а друга Шикаго з Заходом і Полуднем.

Секретар Гувер заявив, що Америка збудує на протязі трох літ більше аеропланів для торговельних і транспортових цілий, як їх має досі цілий світ. По цілій території будуть потягнені воздушні лінії, по яких будуть курсувати щоденно аероплани та перевозити подорожних і почту так, як це роблять тепер залізниці. Дві перші воздушні лінії будуть готові до 6 місяців.

ЕПИСКОПИ СТОЯТЬ ДАЛІ ТВЕРДО ПРИ СВОЇМ.

МЕКСИКО, 13. серпня. — Архиепископ Мора скликав конференцію всіх епископів, щоби обговорити положенє церкви в її конфлікті з державою. Епископи видали стейтмент, в якім заявляють, що не зайшло нічого такого, щоби могло змінити їх опозицію супроти релігійних законів Мексика. Вони домагаються, щоби Мексико дало католикам такі права, які вони мають по всіх других краях.

Генеральний прокуратор повідомив архиеп. Мору, що уряд не буде робив проти него доходжень, як це було проголошено перед двома днями.

ВЕЛИКА ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

РИВЕРГЕД, Л. Ай., 13. серпня. — 16 осіб забито, а більше як 15 тяжко ранено підчас катастрофи коло Калвертон. Експресовий трен Лонг Айленд Желізниці виколїївся, а дві машини вилетіли з шин і вдарили в робітню, яку рознесли, забиваючи машиниста і послугача на місци. Серед подорожних запанувала нечувана паніка, особливо жінки попали в страшну гістерію.

ПЕРЕРВАНИЙ РУХ РОЗПОЧАТО НАНОВО.

НЮ ИОРК, 13. серпня. — Допера коло осьмої години вечером можна було докінчити конечні направи і привернути нормальний рух на Лонг Айленд Желізниці, якої тунель залляла цілковито вода, яку нагнала туча з четверга.

ШАНСИ СМИТА НА ВИБІР ПРЕЗИДЕНТОМ МАЛІЮТЬ.

НЮ ИОРК, 12. серпня. — Відомости, які приходять з прaвиборів в стейтах Алабама, Огайо, Аркензо і Небраска, є того рода, що Смит дістане великих опонентів при виборах кандидата на президента з боку демократичної партії. Головними його противниками будуть говернор Донегей і сенатор Померен.

ТАКИ ВИРАТУВАЛИ ЗАСИПАНИХ МАЙНЕРІВ.

СЕЛЕМ, Ке., 12. серпня. — По сімох днях великого труду відкопано вкінци засипаних 5 майнерів. Всі вони були живі, а навіть в гуморі. Тільки один з них тяжко захорів і його відвезли сейчас до шпиталя. Тисячі людей ждало на їх вихід. Жінки, їх рідня, попадали з радости в гістеричний плач.

Майнери заявили, що зносили своє гірке положенє мужно. Найгірше було для них тоді, коли вигоріла остання свічка і треба було сидіти через кілька днів в повній темноті.

ПЕРЕМІНЮЮТЬ ПРИ ПОМОЧІ РАДІЯ КОЛЬОР БРИЛЯНТІВ.

НЮ ИОРК, 12. серпня. — Великий переполох між купцями і посідачами коштовних брилянтів викликала поголоска, яку подала Івнінг Пост, що знайдено спосіб, як переміновати жовті брилянти в ясні. Подано далі, що при помочі радія можна переменити кольор брилянтів в зелений. В той спосіб можна би дістати з маловартних жовтих брилянтів, коштовні, ясні і зелені. Великий торговець брилянтами Штерн заявив, що такі проби вже роблено і вони показали деякий успіх.

БОРА ТРИЮМФУЄ З ПРИВОДУ ЛИСТА КЛЄМАНСА.

НАМПА, Айдаго, 12. серпня. — Сенатор Бора використовує лист Клєманса до президента Кулиджа в той спосіб, що заявляє отверто, щоколиб той лист був так появився в часі голосовання в сенаті в справі участи Америки в Міжнароднім Суді, нема сумніву, що справа перепалаби. А так ми попали знова в Лігу Націй, бо Суд в Гаґі є тільки агентом Ліґи. Америка попала знова в европейське замішанє, з якого має тільки неприємности як ті, що злучені з письмом Клєманса.

Сенатор Бора заявив далі, що найблизші 50 літ будуть уявляти собою небувалу в історії людства економічну боротьбу народів. По тій причині нема ніякої раці для Америки дарувати другим народам довги.

НОВІСТЬ ДЛЯ ЖІНОЧОЇ МОДИ.

НЮ ИОРК, 12. серпня. — Щось нового придумали тепер для жінок. Ото впроваджують цілком нову моду в капелюхах. Будуть вони виглядати як афганістанські турбани. Нова радість для жінок, а для чоловіків новий видаток.

ОЩАДНОСТИ ПІДУТЬ НА ФОРСОВАННЄ ПРОГИБІЦІЇ.

ПОЛ СМИТС, Н. И., 12. серпня. — Президент Кулидж повтинав деякі видатки на армію, але залишив в цілости той прелімінар, який предложив генерал Ендрус для форсовання прогибіції. Инші ощадности підуть рівно ж на ту ціль.

ЦІКАВА СТАТИСТИКА РУХУ ФРАНЦУСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ.

Французьке міністерство праці подає такі цифри про стан населення краю в останнім кварталі 1925 року: Заключено подруж 73.840; розводів 4.367; народилося живих дітей 190.815, з цього мертвороджених 8.372. Померло в тім часі дітей і старших 204.391. Надвижка смерти над народинами (живих) 4.577. Однак вже два перші квартали 1926 року принесли надвижку народин аж 9.091.

ЩЕ ШКОЛА ІМЕНИ ФРАНКА.

В селі Камянському, Дніпропетровської округи, колектив школи на загальних зборах, де було багато батьків, ухвалив звернутися до окрвиконкому з проханням надати цій сільській 7-мирічній школі імя українського народнього письменника Івана Франка.

ЩО ТРЕТІЙ МЕЩКАНЕЦЬ МАЄ ЧАСОПИС.

Данія, яка має 3,700.000 мешканців, має 320 щоденників, які досягають мільона і більше загального накладу; кромі цього, в Данії виходить 750 місячників, тижневиків і т. д., не числячи гумористичних часописів і вісників мод.

БАНДИТИ У ВАРШАВІ.

В варшавському маґістраті розбили нічні рабівники огнетривалу касу й викрали звідтіль 14.500 зол.

ПОЛЬСЬКІ ДОВГИ.

Недавно відбулося у Варшаві засідання польської соймової комісії, покликаної для контролі польських державних довгів. По звідомленням „Монітора", зґадана комісія приняла оцей виказ польських довгів і державних зобовязань, початих ще перед 1. липня 1926 року:

Внутрішні довги:

9 міліярдів польських марок, 180 міліонів золотих, 44 міліони золотих франків, 3,390.000 долярів, а крім цього 74 міліони внутрішних готівкових довгів.

Заграничні довги:

В Америці 233 міліонів долярів, у Франції 1 міліярд франків, в Англії 4,880.000 фунтів стерлінгів, в Італії 465 міліонів лірів, в Голяндії 8,613.000 фльоренів, в Норвегії 20,163.000 норвежських корон і 1,448 фунтів стерлінгів, в Данії 426.000 данських корон, у Швеції 6,259.000 шведських корон, у Швайцарії 89.000 швайцарських франків, а з титулу виконання інсбруцького протоколу 66 міліонів австрійських фльоренів і 22 міліони золотих корон.

Задовження в більоні виносить 480 міліонів золотих.

Кромі цього, пише „Монітор", Польща дала цілий ряд фінансових ґарантій містам, спілкам та приватним підприємствам, як також власникам вартостевих паперів — у польській, як теж і в заграничній валюті. Не пише тільки „Монітор", у якій висоті.

СКІЛЬКИ КОШТУВАВ НІМЕЧЧИНУ ПЛЕБІСЦИТ В СПРАВІ ВІДШКОДОВАНЬ БУВШИХ ПАНУЮЧИХ.

По підрахункам німецьких часописів, які завдали собі труду вирахувати, скільки коштував останній плебісцит у Німеччині, видно, що конкуруючі партії витратили на передплебісцитову агітацію 22 міліони золотих марок. З цієї квоти 2 міліони витратили ліві партії, а коло 20 міліонів — праві.

ПІЛСУДСКІ ТРАТИТЬ ПОПУЛЯРНІСТЬ.

Прихильники Пілсудского утворили, як відомо, організацію, яка називається „Звйонзек Направи Ржечипосполітей". Останні часописи звідомляють, що „Визволене" заборонило своїм членам вступати до цієї організації.

ПОВЧАЮЧЕ ПОРІВНАННЯ.

У межах Чехо-Словаччини є 69.350 Поляків. Живуть вони здебільша на т. зв. Цешинськім Шлеську. Вони мають державних шкіл: 75 народних з 265 клясами і 2 виділові з 11 клясами. Державні школи оплачує чехословацький уряд, крім цього дає річно 40,000 кор. субвенції на инші. Виринає питання, яка національна меншість у Польщі має хоча би в сотій пропорції аналоґічне запокоєння її освітніх потреб?

ТЕМНА ХРОНІКА.

До шпиталя відставили якісь люде з порізаним животом яворівського робітника Музичку і самі щезли. — Якийсь Голянедь, промисловець Ментен, ошукав польський державний скарб на 100.000 зл. і шпурнув на чужину. — У Жабю арештували Гуцула Максима Скоматюка, який який 5 літ тому вбив вдовицю Янюк за те, що не хотіла віддати за нього дочку. Скоматюк утік на Чехословаччину, звідки тепер чехословацька поліція його доставила. — Львівські злодії є невтомні, крадуть, де тільки можна і що є: на вул. Академічній 11. з приватної хати золоті, доляри, годинники, з пивниці на Виспянського 33. вина, горівку та конфітури, у крамниці на Браєрівській 10. з вистави ріжні харчі, на Жовківській 122. з хати ліхтарні, цукорницю, одіж, а навіть робітникам з павільонів на „Східних Торгах" одіж і черевики.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ.

У фашистівській пресі можна бачити що дня на першій сторінці часописів великими буквами заголовок: „Італійці, що не сповнили свого обовязку". Під цим є список осіб, які виїзджають на літо відпочивати на чужину. Останніми днями між цими прізвищами є імена двох князівен і одної графині. Не штука — скажуть — італійцям сидіти в себе, коли вони мають таку природу! А проте і в нас придались би списки під таким самим заголовком. Ясна річ, що не тих, які виїзджають на купілі, на чужину, але які не сповнили тисячі инших первісних своїх обовязків.

ПОЛЬСЬКІ ОФІЦИРИ СТРІЛЯЮТЬ ДО ЛЮДЕЙ, ЯК ДО КАЧОК.

Кілька днів тому польський офіцир застрілив у Варшаві в суперечці шофера. Похорони шофера перемінились у велику маніфестацію робітників та цивільного населення, які протестували проти такої самоволі. А отсе приносять часописи звістку про другий такий самий випадок біля Новогрудка. Капітан, обурений на шофера, який, всупереч умові, не чекав на нього, застрілив його. Третій з ряду випадок лучився в Старогарді. Вахмістр польської кінноти Едмунд Павловскі застрілив там без причини військового шофера.

НОВІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПОСИЛОК У С. С. Р. Р.

В Радянських Республиках оголошено нове розпорядження про посилки в С. С. Р. Р. З 1-го липня найбільша вага посилок встановлена в 5 кг. (около 12½ фунтів). Посилки вагою більш 5 кг. будуть відсилатись назад. Якщо посилається ношена одежа й узуття, то воно мусить бути чисте й продезинфековане. Дезинфекція повинна бути зроблена на місці відсилання, й до посилки мусить бути приложене посвідчення про дезинфекцію. Посилки, при котрих не буде таких посвідчень, будуть відсилатись назад. Цей закон входить в життя 11. липня.

КОНГРЕС ПРИХИЛЬНИКІВ КНИЖКИ.

В днях від 28. червня до 3. липня ц. р. відбувався у Празі IV. інтернаціональний конгрес бібліотекарів і прихильників книжки. Конгрес відбувся при участи 600 делегатів, що репрезентували 30 народів. Українська делегація мала близько 20 членів. Головою українського представництва був ректор українського університету в Празі проф. Ол. Колесса. Праця конгресу зосереджувалася особливо в комісіях, яких було 6. Майже на всіх комісіях виголосили реферати також українські представники. Зі Львова виїздили на конгрес: дир. Мих. Галущинський, Іван Калинович і К. Панькевичева. Черговий конгрес відбудеться ще цього року в місті Филадельфії в Америці.

ПОЛІТИЧНЕ ВБИВСТВО.

В Лодзі відбувається процес проти 40 членів професійної організації „Іґла", посуджених о терористичну діяльність. Головним свідком прокуратора був провокатор Рафал Вітковскі. Одначе, на передодні його зізнань, знайшов він смерть з руки 18-літного Якуба Шилінського. Провокатор згинув на місці.

СЕЛЯНИ ХАЙ ПОСИДЯТЬ ЩЕ.

Апеляцію 42 бесарабських селян, засуджених по Татар-Бунарському процесові, букарештенським військовим судом і сенатом відхилено, — вже селяни мають відбути накладену військовим судом кару.

ХТО ПУСКАЄ ПОГОЛОСКУ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ В РОСІЇ

ВАРШАВА, 13. серпня. — Польські урядові круги подають, що Польщу підозрівають в розсіванню фальшивих поголосок відносно совітів. Та вона в тім невинувата, бо вісти про революцію в Одесі, Ленінграді і Москві походять з Берліна.

Польський курєр, який щойно прибув з Москви, подає одначе, що між обома крилами комуністичної партії істнують великі тертя. З них одначе не можна ще вносити про революцію, або упадок совітів. Найбільше шкодить совітам економічна криза, бо безробіття дуже зросло. Та й це незадоволення може бути усунене боротьбою в нутрі, себто висуненням Зіновева проти Рикова, а не інтервенцією зі зовні.

НАДІЮТЬСЯ В ВЕРЕСНИ КАТАСТРОФИ З ЛІГОЮ.

ПАРИЖ, 13. серпня. — Всі в краю, одні секретно, а другі таки явно, приготовляються до того, що в Европі може вибухнути в найблизшім часі нова війна та що Ліга готова вже в вересни цілком скрахувати.

До того заключення приходять ті політики, що обсервують ті всі договори та секретні умови, яких тепер повно в Европі. До найважнійших і найновійших належить дружний договір між Італією і Еспанією, а далі договір між Румунією і Францією. Всі ті договори не є нічим иншим, як другою оборонною лінією, яку готується на випадок упадку Ліги Націй.

ВІДНОВЛЮЮТЬ ВАГНЕРІВСЬКІ ТОРЖЕСТВА.

БАЙРАЙТ, Баварія, 13. серпня. — Тому 50 літ взад розпочав тут найбільший німецький композитор Вагнер вистави в театрі, що був спеціяльно побудований для його опер. Кождого року відбувалися тут вистави в літнім сезоні, а на ті вистави прибував кайзер та любителі музики з цілого світа. Війна перервала ці торжества, а тепер відновили їх наново.

СКОРОЧУЮТЬ АРМІЮ В НАДРЕНІЇ.

ПАРИЖ, 13. серпня. — В послідних місяцях змешено окупаційну армію в надренській полосі з 78,000 до 70,000 згідно з льокарненським пактом. В найблизших місяцях буде та армія обмежена до 62,000 жовнірів.

БОЛГАРИ ЗАЖУРИЛИСЯ.

СОФІЯ, Болгарія, 13. серпня. — Колективна нота, вислана Болгарії з боку Румунії, Греції і Югославії, зажурила уряд, який того переконання, що цю ноту вислано нарочно, щоби підкопати позичку, о яку старається тепер Болгарія.

ПОБОЮЮТЬСЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРОПАГАНДИ.

ЛОНДОН, 13. серпня. — Ціла Европа збентежена тим фактом, що совіти будують найсильнішу радіо-стацію на світі, при помочі якої будуть могли поширювати свою пропаганду по цілій Европі. Стацію ту побудував німецький інжинер.

ФРАНЦУЗИ ГОТОВІ ВІДСТУПИТИ НІМЕЧЧИНІ МАЙНИ.

БЕРЛІН, 13. серпня. — Німці думають цілком серіозно над тим, щоби відкупити від Франції майни в долині Саари, які вона забрала від них на підставі верзальського договору. Французи знова прийшли до переконання, що плебісцит, який має відбутися в 1935 році, не випаде на їх користь, та що долина Саари таки відійде до Німеччини, раді би тепер майни продати, щоби піднести вартість своєї валюти наплишом чужої.

ДРУЗИ ПІДДАЮТЬСЯ.

БАЙРУТ, Сирія, 13. серпня. — З французької головної військової кватири подають, що начальники повстанських ватаг Друзів піддаються Французам один за другим та шукають в Французів захисту.

ЗАГРІВАЄ ФАРМЕРІВ ДО БІЛЬШОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗБІЖА.

РИМ, 12. серпня. — На отворення третої збіжевої вистави прибуло богато італійських селян, до яких промовив Муссоліні. Він сказав, що мимо дощів і непогоди, жнива випали сего року краще як колинебудь. Сталося це завдяки вмілій пропаганді, яку треба далі поширювати. Італія спроваджує ще збіжа на 3,000,000,000 лірів річно. Тому можна запобігти, коли фармері возьмуться до інтензивнішої управи ріллі.

ГОРТІ РЕЗИГНУЄ.

ВІДЕНЬ, 12. серпня. — Віденські часописи подають, що адмірал Горті хоче резиґнувати з реґента. Його місце мав би заступити архикнязь Иосиф. Горті має бути іменований князем та одержати спеціяльні цісарські привілеї.

БУДУТЬ ДОМАГАТИСЯ КОЛЬОНІЇ.

БЕРЛІН, 12. серпня. — На засіданню кабінету міністрів міністер справ заграничних Штреземан підніс, що коли Німеччина ввійде до Ліги Націй, буде домагатися звороту свої кольоній. Вона не може зречися права мати кольонії, коли їх мають другі держави. Тільки через кольонії буде могла мати Німеччина нові ринки збуту і сплатити ті зобовязання, які накладає на ню плян Доса.

„ГІРШЕ КАТА”

Старокраєвий часопис „Новий час” умістив новинку під тит. „Гірше ката”, яку передрукувала дня 29. червня „Свобода”. В тій новинці висказало старокраєве громадянство своє обурення з приводу того, що о. Залітач, директор учительської семинарії СС. Василіянок в Яворові і СС. Василіянки не хотіли піти на зустріч просьбі учеників і дозволити на прикрасу вікон школи в день свята Франка наліпками поета та що заборонено тійже молодежі брати участь в богослуженню за упокій душі бл. п. Франка. Старокраєвий часопис додає, що навіть директори яворівських польських шкіл не відважилися провокувати української молодежі і зізволили їй піти на богослуженнє, а ученики приватної української ґімназії перервали писемну матуру і разом з цілим учительським збором прийшли на богослуженнє.

В звязку з цею подією громадянство висказало своє негодовання в той спосіб, що вибито всі вікна як в монастирі СС. Василіянок так і в помешканню о. Залітача.

На ту новинку відозвався др. Назарук в „Америці” і пише дослівно так: „Лається директора нашої учительської семинарії і Сестер Василіянок в Яворові за те, що вони не хотіли дозволити прикрасити вікон школи наліпками в честь Франка, бо уважають його безбожником. Кажемо отверто і ясно: ВОНИ МАЛИ І МАЮТЬ РАЦІЮ, ЩО НІЧИМ НЕ ХОТІЛИ ВЗЯТИ УЧАСТИ В ШИРЕННЮ КУЛЬТУ АТЕЇСТИЧНОГО ПОЕТА”. А знова в слідуючім числі „Америки”, з дня 12. серпня, обговорюючи світогляд Франка та добачуючи у Франка тільки „бомблики”, пише др. Назарук дослівно таке: „З дійсно глибоким жалем мусить сказати собі кождий віруючий Українець: НА НАШІЙ УБОГІЙ НИВІ ДУХА НА ДИКИХ ПОЛЯХ ЙОГО — ЗДІБНІСТЬ І ПРАЦЯ ПОКІЙНОГО ФРАНКА МОГЛИ ЙОГО ЗРОБИТИ НАЦІОНАЛЬНИМ ҐЕНІЄМ, ДОСТОЙНИМ КУЛЬТУ ВСЕЇ НАЦІЇ. МОГЛИ, АЛЕ НА ЖАЛЬ НЕ ЗРОБИЛИ”.

Ось так пише про Франка др. Назарук в ґазеті „Америка”, що виходить як орґан запомогової орґанізації „Провидінне”. В той спосіб пише він до українських робітників, членів „Провидіння” і то пише в імени своїм і в імени свого наставника епископа др. Богачевського.

А що ми звикли протиставити фактам факти, то подаємо в тім числі нашого орґану голос другого католицького орґану, а саме передруковуємо передовицю, яку поміщено з нагоди десятої річниці смерти Франка в часописи „Канадійський Українець”, орґані греко-католицького епископа Будки в Канаді. Ми подаємо рівнож дальші описи тих свят, які відбуваються на нашій рідній землі, а в яких бере участь українське католицьке духовенство. А робимо це тому, щоби показати епископови Богачевському і д-рови Назарукови, що вони ходять тепер одинцем, що між ними а Українцями, навіть найліпшими католиками, настала велика пропасть. Бо ціла Україна, як вона довга і широка, святкує память Франка, бо всі Українці, без огляду на партійну чи релігійну приналежність, клонять перед ним голову, а орґан епископа Будки в Канаді пише, що Франко як могутній вогненний стовп ішов попереду свого народу як його учитель, пророк, вихованець і проповідник. Орґан католицького епископа й Українців-католиків в Канаді віддає глибоку честь Франкови і пише, що „згадуючи сього свого ґенія, Українці по всім усюдам сильно відчувають значіннє слів, спрямованих до них Іваном Франком: Підеш ти у мандрівку століть з мого духа печаттю”. Орґан українського католицького епископа признає отже, що весь наш нарід іде в мандрівку століть з духом Івана Франка та що наша будучність розвинеться по тім шляху, який вказав нам Франко. Орґан Українців-католиків в Канаді згадує далі про Франка як „свого ґенія” і виразно це підчеркує.

Все те не є ніяка для нас новина. Українці католики в Канаді і епископ Будка поступили тільки так, як поступає весь український нарід. Їх серце не могло відозватися инакше, бо в противному случаю не було би в них українського серця, ні українських почувань, а самі вони не були би Українцями. Так отже висказалися про Франка Українці-католики і їх епископ в Канаді.

А у нас, в Злучених Державах, др. Назарук і епископ Богачевський мають зате чоло і відвагу заявити, що Франко міг тільки щойно стати ґенієм, достойним культу нації, але ним не є. Вони мають чоло писати українським робітникам, що добре зробили ті, що здерли з вікон наліпки, образи Івана Франка і ще мов на глум додають, що „пишемо се з повною свідомостю значіння сих слів”. Вони похваляють поступок о. Залітача з Яворова, якого пятнує ціла краєва преса вже від довшого часу як звичайного хруня, який завів польське урядованнє в українській школі та святкує польські державні свята.

Ось до чого ми дійшли в Америці. Ось що пишуть у нас в часописи, яку оплачують українські робітники. Ось як научають у нас робітників: кажуть їм дерти образи Івана Франка, образи поета, що співав ціле своє життя про місця недолі й сліз, себто про недолю курних хат мужицьких і варстатів ремісницьких. Кажуть дерти образ того, перед яким склонила голову ціла українська нація, як перед своїм національним ґенієм, учителем і пророком.

Такого визову не відважилися до сього часу кинути українській нації ніякі Яцкови, Твердохліби, Даниловичі і Демянчуки. Такий визов кинув українському народови доперва др. Назарук, в імени своїм і в імени епископа Богачевського.

Супроти сего факту вривається всякий терпець. Тому визовови мусить бути положений за всяку ціну конець. Тому то звертаємося тепер до Вас, Чорнороби, що входите в члени Головної Управи „Провидіння”: Чи можете Ви це стерпіти, чи не бачите того, яка відвічальність перед цілим українським народом, перед цілим українським робітництвом і перед цілою еміґрацією спадає на Вас, коли Ви сидите в орґанізації і дозволяєте плямити імя Івана Франка, національного ґенія і найсердечнійшого брата чорноробів.

Бо коли предсідатель мовчить, коли мовчить екзекутива, коли не відзивається ні один з шістьох священиків Управи „Провидіння”, то відозватися мусите Ви, чорноробі-робітники. Мало Вас там є, але голос Ваш заважить, бо за Вами стане рідний край і ціла американська еміґрація. Памятайте, що коли Ви цего не зробите, то зробить громадянство. Але не допускайте до того. Памятайте, що на всьо инше можна махнути рукою, але обиди, нанесеної цілій нації, ніхто не подарує. Не подарує в першій мірі тим, що ту обиду нанесли, але потягне до одвічальности рівнож і тих, що могли тій ганьбі зарадити, але не зарадили.

МОЖНА УДАВАТИ БОГАТОГО, ЗНАТНОГО, ВЕСЕЛОГО, — АЛЕ НЕ МОЖНА УДАВАТИ РОЗУМНОГО.

ІВАН ФРАНКО.

(В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ).

Дня 28. мая минуло 10 літ від хвилі, коли замкнув на вічний відпочинок утомлені очи найбільший із сучасних синів України, Іван Франко.

Він прийшов був на світ в р. 1856 як син убогого коваля в селі Нагуєвичах, біля Дрогобича й змалку зазнав вже багато горя, втративши вчасно обоїх родичів.

Від першої молодости він зачав виявляти непогамоване стремліннє до знання й покінчивши власними силами середню школу й університет у Львові, увійшов скоро у вир тодішнього громадського життя, заробляючи на насушний хліб як домашний учитель і початкуючий письменник. Літературна діяльність Івана Франка почалася ще в ґімназії й вже в році 1874 видав він друком свої перші поезії й оповідання, навіяні сильним духом романтизму. В тім часі зачав він також вже працювати над перекладами з Софокля. На львівськім університеті наш поет застав завзяту боротьбу двох напрямів, українсько-національного, що оставав м. и. під впливом діячів з В. України, й ренеґатсько-москвофільського, котрий найшов багату почву в тодішних невідрадних політичних відносинах. Франко без вагання прилучився до першого напрямку й скоро навязав переписку з найвидатнійшим провідником придніпрянської політичної еміграції, Михайлом Драгомановом. Ся знайомість була рішаючою для цілого його пізнійшого життя. Вона завела його до вязниці, замкнула йому дорогу звичайної карієри галицького інтеліґента й збудила в ньому духа протесту. Наслідком невинної уваги в однім із листів Драгоманова до Франка, в якому сей перший заохочував Франка й його товаришів до інтензивної праці на занедбаній ниві національно-культурного життя, попав Франко перший раз на девять місяців у вязницю.

Се була, як сказано, зворотна точка в його життю. Маючи замкненою дорогу нормальної карієри, він став публіцистом. В холоді й голоді він зачав писати вірші й оповідання, політичні статті, суспільні й наукові трактати, став перекладати з ріжних мов поезії, повісти й наукові твори. Зі своїм другом М. Павликом він зачав засновувати тижневики й бібліотеки, а коли австрійсько-польська влада одні замикала, він невтомимо брався до закладання других. В році 1880 його в друге арештовано й передержано три місяці в слідчій вязниці, а невдовзі потім іще раз. Серед таких страшних обставин розвивався й кріпився його дух і талан. Він здобув собі славу як знаменитий поет, талановитий оповідач-новеліст і бистрий публіцист. Молода українська преса отворила йому свої шпальти а також нова демократична польська преса стала числити його до своїх постійних співробітників. В р. 1885-6 Іван Франко їздив на В. Україну й там навязав нові зносини з придніпрянською українською інтеліґенцією. Вернувши назад до Галичини, він мусів відпокутувати ту свою поїздку новою, десятитижневою тюрмою.

Тепер зачався найплодовитший період його діяльности. Франко найшов признаннє навіть серед своїх противників. Його ідеольоґія відбилася відгомоном в рядах тодішньої молодіжи й під впливом його та Драгоманова повстала тоді т. з. радикальна партія, котра проповідувала засади демократії й народньої еманципації. Ся первісна „партія”, котра в дійсности була лише суспільно-політичним і культурницьким рухом, опанувала тоді громадське життє галицьких Українців і з елементів того руху виродилися опісля всі пізнійші галицькі політичні партії. Самий Франко належав від р. 1900 до національно - демократичної (трудової) партії, до заснованя котрої він особисто багато причинився.

Від р. 1894, коли то Іван Франко на основі своєї знаменитої студії про Ґотама Будду в українській християнській літературі (старо-українська повість про Варлаама і Йоасафа) одержав диплом доктора фільософії на університеті у Відні, починає він чимраз більше віддаватися чисто літературній і науковій праці, лишаючи на боці публіциста, політика й популяризатора. В р. 1894 заснував Франко журнал „Життє й Слово”, в якому він друкує цілу низку своїх повістей, драм, поезій й критичних та наукових студій. Переселеннє проф. Грушевського до Львова й переорґанізація „Товариства ім. Шевченка” на наукову інституцію мали також великий вплив на внутрішню еволюцію Франка. Його найкращі поезії, його літературно-історичні й фільософічні праці, що придбали йому марку видатного ученого, походять з того часу. Вн творив тоді так багато й такі знамениті речі, що його прихильники прямо з внутрішним острахом гляділи на ту горячкову а прецінь так знамениту творчу діяльність.

В році 1905 — в сорок літ після свойого першого виступу — видав Іван Франко свій найбільший мистецький твір, безсмертного „Мойсея”. Сорок літ заповідав Мойсей обіцяну землю й згинув на порозі до неї. Він видержав боротьбу з Авіроном і Датаном, поборов пустиню й сатану, перейшов духа свого народу й зробив його оруддєм Божим.

„Яж весь вік свій, весь труд тобі дав
У незломнім завзяттю, —
Підеш ти у мандрівку століть
З мого духа печаттю...”

говорить Мойсей-Франко до свого народу як його духовний володар з ласки Єгови. Се був вершок його духової творчости. Скоро по тім слідував занепад. В 1907 р. Франко був спаралізований, його лискучий дух затемнився. Тріснула золотострунна гарфа, змучений життєм, зломаний боротьбою за істнуваннє, Франко зачав вже тоді поволи завмирати. В ясних хвилях духа він сипав ще перлини поезії перед свій нарід, працював також науково з гарним успіхом — але вірлині крила були вже зломані. Дух гаснув поволи, доки його смерть не увільнила з утомленого тіла.

„Єслиби мене так нещасного побачила моя покійна мати” — були його слова на кілька хвиль перед смертю. Чи не лежить щось високо трагічного й глибоко зворушаючого в тім оклику вмираючого льва, погасаючого ґенія?

• •

Є неможливо описати тут значіннє Франка для національного розвою України. Його кольосальна діяльність, що захоплювала всі ділянки народнього життя, є за велика, щоби її зясувати в рамцях звичайної статті. **Як могучий вогненний стовп ішов він попереду свого народу, його учитель і пророк, вихованець і провідник.** Іван Франко спрямував українську літературу й українську думку від історичної спадщини, яка відзеркалювалася в творах Тараса Шевченка, на шлях модерної европейської культури. Його поезії є повні нового, модерного змісту, його незрівнані переклади зі всіх европейських літератур, його суспільно-політична діяльність й її новочасні кличі й методи, се все звязало Україну сильно з західною Европою, промостило безпосереднім европейським впливам дорогу на Україну й причинилося в головній мірі до розвитку модерної української думки. Згадуючи сьогодні свого ґенія, Українці по всім усюдам сильно відчувають значіннє слів, спрямованих до них Іваном Франком:

Підеш ти у мандрівку століть
З мого духа печаттю.

(„Канадійський Українець”).

СВЯТО ФРАНКА У ВИННИКАХ.

Культурно-просвітні українські товариства міста Винник бажали відсвяткувати десятилітні роковини смерти Івана Франка святочною академією та посвяченням Франкового дуба й відкриття пропамятної таблиці на площі місцевої філії „Сокола”.

Та не так сталося, як бажалося. Львівське старовство відмовило позволення на відкриття таблиці з причини, що буцімто нема позволення на будову памятника (якого взагалі нема, бож таблицю, вмуровану в землю, памятником уважати не можна) і свято посвячення таблиці чекає на полагодження рекурсу львівським воєвідством. Відбулась лише святочна академія в неділю дня 27. червня 1926 р.

В год. 4. попол. велика саля читальні „Просвіти” почала наповнюватись по береги святочною публикою. Настрій підносила притемнена саля. З ударом дзвінка підноситься занавіса. Ніч — скеля — до неї ланцюхами прикуті каменярі — сивоволосий поет починає: „Я бачив дивний сон...” Публика зелектризована, на салі хоч маком сій, биття важких молотів об скалу, брязкіт ланцюхів та сильні слова Франкової поезії виковують в души кождого видця незатертий слід... Під ударами молотів скеля розсипається, сцена ясно освічується: за розбитою скелею бюст Франка (роботи арт. М. Бринського) у вінку з дубового листя, збіжжа й полевих квітів і дівчата в українських строях — апотеоза. По „Каменярах” річева, глибоко обдумана й високопатріотична промова проф. Бабина зі Львова. Дві композиції на мужеський хор до слів Франка, дві декламації: „Прольог” до „Мойсея” і „Важке ярмо Твоє, мій Рідний Краю”, „Ще не вмерла” і відрухове, спонтанічне „Не пора” — отсе програма, правда, скромних, але за те поважних і щирих поминок ґенія нашої тіснішої Батьківщини.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Филаделфія, Па. Н. Кузан. Це, що пишете, більш парохіяльні справи. Коли оголосимо, скажуть, що розбиваємо нарочно парохію.

Бостон, Масс. Н. Д. Подробиць боротьби громади о посіданнє церкви містити не можемо, бо тоді ціла часопись булаби заповнена самими парохіяльними справами. Містимо тільки те, що є тісно звязане з чисто народним, громадським життєм.

Нортгемптон, Па. П. Л. З того рода дописями, як та про собаку, мусимо бути дуже обережні. Ми не можемо зводити боротьби з особами. Ми подаємо тільки те, що виясняє конфлікт.

Бостон, Масс. Николай Давискиба; Вунсакет, Р. Ай.: Дмитро Ремінник і другі; Ембрідж, Па.: П. Гнида; Шикаго, Илл.: С. М. і М. М. та другі. Всім Вам подаємо отсе:

Не можемо використати Ваших дописей як слід, бо через те моглиб ми наразити часопис на процеси, а маємо відомости, що є такі, що хотіли би поживитися центами нашої орґанізації. Тому просимо заховувати холодну кров і не давати себе уносити гнівови, хоч би Вас не знати як боліло. Не пишіть надто богато про парохіяльні справи і кривди, бо ми цего не можемо поміщувати; пишіть тільки про загальні справи. Бачите, що ми ведемо боротьбу поважно і без лайок та нападів. Нам ходить о добро справи і о ідею.

„SVOBODA” (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи”: 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: “SVOBODA”, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЕПИСКОП ДІОНІЗИЙ НЯРАДИЙ.

(Надіслана стаття з кругів греко-катол. духовенства).

В найблизших днях опускає Америку достойний гість — Еп. Нярадий. Він приїхав на евхаристичний конгрес і мав нагоду приглянутися життю своїх земляків в Америці. З ріжних зглядів уважаємо потрібним познакомити нашу українську суспільність з тою личністю, — котра тепер належить до визначних діячів укр. народу.

Преосв. Діонізий Нярадий походить з Бачки, де перед давними роками поселилося невелике число виселенців з Карпат. Є їх ледви кілька сіл; але хоч окружені довкола чужинцями,— Мадярами і Сербами, вони не затратили ні свого обряду ні своєї української мови. Церковно вони звязані з гр. кат. хорвацькою дієцезією під гр. кат. епископом в Крижевцях, в Хорваччині. З тої то укр. оази походить епископ Діонізий; там родився також о др. Костельник, знаний нині цілій нашій суспільности задля свого літературного хисту, а головно яко неустрашимий борець за наші народні і церковні права.

Як всі визначні люде серед гр.-католиків в Хорваччині, епископ Нярадий всі свої студії покінчив в Загребі в дієцезіяльнім інституті, котрий він відтак як ректор і епископ поставив на так високий рівень, що той інститут є сегодня взірцем народнього і церковного виховання. З того інституту вийшов цілий ряд талановитих та повних посвяти тружеників, які серед найтяжших обставин служать свому народови. Під управою епископа Діонізия гр.-кат. духовенство заняло в цілій католицькій церкві передове становиско, а то завдяки свому образованню і правдиво апостольській праці. Там саме наша гр.-кат. церкви дала доказ, що можна бути добрими католиками і ревними священиками без змінювання нашого обряду, без касовання календаря і без примусового целібату. Клєр крижевацкої дієцезії з особлившою ревністю зберігає наш східний обряд, а підчас війни з обуренням відкинув усі змагання мадярського правительства завести новий календар. Що так ревних і характерних робітників має гр.-кат. дієцезія в Хорваччині, — се виключна заслуга теперішнього епископа Діонізия.

Сам повний одушевлення для високих ідеалів евангельських, повний любови для свого народу і для тих, що йдуть з ним на ту тяжку працю, він розбуджував то, що було від давна присипане, клав нові основи для добра народу і церкви. Працював не для одного, але для двох народів; хотяй Українець з роду, він стрінувся в своїй церкві з другим народом того самого обряду — хорвацьким. В Загребі він виховався, ходив там до шкіл, там зложив докторат теольоґії і там працював як префект а відтак як ректор малого семинаря при нашій гр.-кат. церкві. Через те став йому дорогий нарід хорвацький і полюбив цілим серцем всьо те, що було дороге тому народови. Вихована ним гр.-кат. інтеліґенція і священство — хоч в більшій части Хорвати — суть нині нашими найбільшими приятелями.

Ще як молодий ректор цікавився нинішний епископ Діонізий всіми проявами нашого народного і церковного життя і вже 1905 навязав взаємини з Галичиною і цікавився літературним життєм. Бував дуже частим гостем в Галичині, а для ще більшого скріплення звязків присилав що року своїх питомців до укр. гр.-кат. семинаря духовного у Львові. Одним з тих питомців є о. др. Костельник, котрий так полюбив Галичину, що вже не хотів її покидати і до нині служить вірно нашій народній справі.

Еп. Нярадий спровадив з Галичини наші СС. Василіянки і СС. Служебниці і їм віддав виховання дітей.

Коли після війни йшло про обсаду епископства в Пряшеві, Чехи доложили всіх старань, щоб управу Пряшівської дієцезії віддано еп. Нярадому. Епископ приняв управу, не зрікаючись однак своєї Крижевацької дієцезії. На тім новім місци епископ станув по стороні найвизначнійших патріотів, які взялися до праці, щоб будити Прикарпатську Україну, що такі довгі часи марніли під Мадярами. Що нині на Прикарпаттю будиться нове життє, проявляється літературний рух та чимраз більше кріпшає народна свідомість і почуття сили, — се в великій мірі заслуга епископа Діонізия. Він виразно заявляє, що ціль його життя: служити народови, радуватися його поступом і разом з ним боротися проти ворогів свого народу, без огляду на те, чи се подобається можним сего міра, чи ні. Тому епископ Нярадий має любов у своїх вірних, а задля своїх високих, правдиво евангельських чеснот належить до тих епископів, яких і Рим найбільше шанує.

ПОДЯКА.

Я низше підписана складаю подяку урядникам У. Н. Союза, як також урядникам Бр. св. Петра і Павла в Когус за уділеннє мені запомоги в сумі $50, котрі мені стали в великій пригоді в моїм скрутнім положенню. Кличу до тих, котрі ще не належать до У. Н. Союза, вступайте в члени, поки ще час, бо ніхто не знає, коли й яке лихо його чекає. Коли ви будете належати до У. Н. Союза, то тоді ніяке лихо для вас не страшне, бо як добрий батько дбає про своїх дітей, так У. Н. Союз дбає про своїх членів і в кождім нещастю подає свою батьківську руку. Приступайте тепер, щоби опісля не було за пізно.

Катерина Посід.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА”.

Свято Франка в Бібрці.

Дня 11. липня ц. р. відбулося в Бібрці свято Франка, влаштоване Комітетом з представників місцевих товариств.

Ранком була проба вправ на подвірю будинку читальні. **В год. 11. по Службі Божій почалася в церкві панахида при асисті трьох священиків. Посеред церкви стояв березовий хрест, під ним образ Івана Франка, а два пластуни повнили почесну сторожу.** Порядок на цілому святі удержували також пластуни і пластунки, з яких деякі прийшли вночі пішки зі Львова. По панахиді бобрецький хор відспівав чудово: „Ти жертвою в бою нерівнім поляг".

По панахиді зібрані пішли до читальні й уставилися рядами під памятковою таблицею. Таблиця (проекту арт. Коверка) з темного мармуру з двома філярами по боках вмурована в фронтовій стіні будинку побіч таблиці Маркіяна Шашкевича. Відкрив її др. Шахнович, що виголосив при тому прегарну промову, пересипану цитатами з творів Франка. Другий промовляв від селян п. Гриновець з Романова та славив поета як головного й завзятого оборонця інтересів українського селянства. **О. Декан Бартків з Романова, навязуючи до „Панських Жартів", вказав на те, що співець Галицької Землі цінив заслуги українського духовенства і прославив одного з його представників у вище згаданій поемі.** П-ні Блавацька з Бібрки згадала Франка як великого прихильника жіночої еманципації. На закінчення виголосив палку й повну глибокого змісту промову др. Троян, підносячи національне значіння творчости І. Франка.

Потім відбулася святочна Академія. Вона почалася кантатою, яку відспівав мішаний хор з Підгородища під проводом диригента п. Фіґлера. Опісля п. Роман Кулинич з великим чуттям і дійсно по мистецьки віддеклямував „Прольоґ до Мойсея". Прегарну святочну промову виголосив п. Остап Луцький. Такі промови доводиться чути дуже рідко. Закінчив її бесідник бадьорим заповітом, що ще ми, нинішнє покоління, оглядатимемо Українську Державу, про яку все життя думав і для неї працював Франко. Дальше хор з Бібрки під батутою Р. Кулинича відспівав „Місяцю князю". Закінчив Академію хор з Підгородища вязанкою народніх пісень, що випали на причуд гарно. Голоси хлопців і дівчат вироблені, чисті і мельодійні. Не диво, що публика приневолювала хори повторяти виконані пісні та давати крім того наддатки.

Вечером відбувся на вільнім воздусі в ліску Сосниці, далеченько за містом великий фестин. Була там фантова льотерія, колесо щастя, летуча почта, вибаглива перекуска і знаменита музика з Рогатина (диріґент п. Пиріг). Але головною точкою фестину, що стягнув коло півтора тисячі видців, були руханкові вправи: 1) Вправи „Лугів" зі сіл бобрецького повіту: Гринів, Косурів, Підгородище, Будьків, Ятвяги, Звенигород, Девятники і Ходорів — під проводом п. Козланюка випали добре. Вправи були 4. і 8-тактові зі зворотами, пригином, бічним спохилом і поклонами. Значіння вправ важко було догадатися. Головна річ була вивчити і стягнути з далеких сіл парубків-руховиків до масових вправ (коло 200 уч.). Під звуки музики зробили вправи добре враження. Хлопці й дівчата були у вишиваних сорочках. З Бобрецького „Сокола" виступили 3 відділи: малих дівчаток, сокілок з палицями і малими обручиками, прибраними в ріжнобарвні ленти, і вкінці сімка соколів до вправ на приладах. Проводив начальник вправ п. А. Козакевич. З тих вправ найкраще мені подобалися вправи руховичок палицями (16). Подивляти треба рівний хід руховичок, справну уставу до вправ і мистецьке викінчення самих вправ зі зворотами і на загал вправ дуже трудних і ефектовних. Таких вправ не повстидавсяб ні один мужеський відділ, а таких руховичок ніякий „Сокіл". До вправ на приладах: дручку і поручах стануло замало руховиків — лише 7, решта пішла до війська. Хлопці убрані були в спортові штанці і білі сорочки з червоними обвідками. Вправи на дручку були: замах, підпір, обмахи, крижівник, виваг, на довільні також вага на спині і смертний скок. Кінчилися майже всі підмаховим зіскоком. На поручах був підмах до підпору, ножиці, дуб на плечі, переворот. Музика до вправ на приладах грала трохи за голосно.

Настрій учасників свята весь час був піднесений, а при тім сердечний.

Мило було дивитися на тісне єднання між селянством, міщанством, інтеліґенцією, де кождий почувався рівним і свобідним. Затерлися станові й партійні ріжниці, всі були віщим словом Поета скуті в одну громаду. („Діло").

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячний мітінґ відбудеться в вівторок, дня 17. серпня 1926, точно о годині 8-ій вечером в гали парафіяльній, 303 Hudson Ave. Обовязком є кождого члена прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Напоминаєсь довгуючих членів, щоб вирівнали свої залеглости на сім мітінгу, бо в противнім разі будуть суспендовані з Бр. і У. Н. Союза. За діти таксамо мають члени заплатити на сім мітінгу, инакше, то їх вичеркнеться. Неявившийся член на мітінг підлягає карі після ухвали братської. — А. Іваців, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 253, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінґ відбудеться дня 19. серпня, в четвер, точно о год. 7.30 вечером в Укр. Нар. Гали, 1950 W. Erie St. при Робей ул. Проситься всіх членів явитись на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Коли сего не виповнять, будуть суспедовані. — Н. Читвінський, предс.; С. Багрій, кас.; П. Хомин, секр. фін.

Між дітьми.

Питає Настуня мами:

— Що буде на обід?

— Борщ тай годі! — каже мати.

От вже й обід. Їсть Настуня борщ та все оглядається, а потім каже:

— Я вже не хочу борщу, давайте вже годі.

Вона не знала, що годі значило: більше нічого.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

В ОБОРОНІ РОДИНИ БОГАЧЕВСЬКИХ.

Розглядаючися в тій боротьбі, яка розгорілася між епископом Богачевським а українським громадянством в Америці і будучи добре обізнаним з цілою родиною Богачевських, дозволю собі подати для орієнтації і справедливої оцінки такі заміти:

В той час, як тут іде боротьба за те, чи святкувати память Івана Франка, читачі „Свободи" мали нагоду читати про величаве свято в память Франка у Сокали, де відправлено за душу Франка панахиду при участи 3 деканів і 18 священиків і де декан виголосив промову. Та не о те мені ходить. Я хочу тут підчеркнути, що до повітового комітету для вшанування памяти Франка входив др. Данило Богачевський. Ото той др. Богачевський є рідним братом тутешнього епископа Богачевського. Підношу це, бо хто би цего не знав, подумав би, що ціла родина Богачевських ставиться так до Франка як тутешний епископ.

При тім додам, що з родини Богачевських походить о. Теодор Богачевський, бувший посол до сойму у Львові, великий борець за права нашого народу, особливо за права нашої школи. Батько епископа о. Сильвестер, що був парохом в Побуці коло Скольового, переплив в своїм часі возом з нараженням життя з 5 правиборцями ріку Стрий і в той спосіб виратував вибір Евгена Олесницького послом, який вийшов більшістю одного голосу.

Хто би не знав тих фактів, думав би, що всі Богачевські були таких поглядів як тутешний епископ і так поступали як він. А історія показує инакше. Його батько поступав инакше, инакше думає і инакше поступає рівнож і його брат, як це вже бачимо з дописи про свято Франка в Сокали.

Свій.

ВИЛІЗЛО ШИЛО З МІШКА.

Прецінь ми таки довідалися, чому то „Свобода" їсть епископа і д-ра Назарука. Ото доперва тепер виписав др. Назарук довгу літанію про Франка і гнівається на всіх хаотиків, що визнають Франка ґенієм і своїм пророком.

І чого то треба було так довго крутити, так, що й люде не могли розібратися. Бо доперва тепер вже ясно навіть і „Америці", за що то „нападають" на епископа. Вже тепер знають і члени „Провидіня" як то задивляється др. Назарук на Івана Франка. І тепер мають вони: віз або перевіз. Або Іван Франко, або др. Назарук. Бо для них обох вкупі місця в „Провидіню" нема. Члени „Провидіня" і уряд мають тепер отже до вибору: або усунути д-ра Назарука, або Франка.

А український нарід в Америці повинен запротестувати проти д-ра Назарука і епископа Богачевського, на мою думку, найкраще тим, що урядить в кождій місцевости величаве свято в память Франка. Хай вони знають, що їх тут двох, а сотки тисяч народу проти них.

Н. Ціханський,
з Ню Бронсвик, Н. Дж.

ЯК НАМ РЕАҐУВАТИ.

Я годжуся з тим, що було написано в „Свободі", що на напасти, які сиплються на нас, найкраще відповідати працею над поширенням нашої організації. Вона то сіллю ворогам в оці. Особливо, коли Союз взявся до будови Сиротинця і Приюту для немічних. Наш інтерес національний вимагає того, щоби Союз був найсильнійшою орґанізацією, бо він не тільки дає найкращу фінансову запоруку, але є заразом найсильнійшим валом проти всякого хрунівства, є сильним національним заборолом.

Ми знаємо, що дехто хотівби забрати Союз під свою сукману, та воно до сього не прийде. Нам з рутенством не по дорозі, з ним не маємо і не хочемо мати нічого спільного. Шлях до визволення для нас ясний — просвіта й організація. Не маємо нічого проти других організацій, ні проти чесної критики. Але бридимося такою лайкою, якою воюють наші гетьманці і рутенці.

Гнат Гаврилюк,
член 70. від. У. Н. Союза
з Джерзі Сіти, Н. Дж.

АМНЕСТІЯ І СВОБОДА ПРЕСИ В ЛИТВІ.

Литовський сойм ухвалив з початком липня закон про амнестію для всіх політичних вязнів.

Дня 7. липня повідомлено ковенські часописи, що воєнна цензура знесена.

ШІСТЬ МІНІСТРІВ В ОДНІЙ ОСОБІ.

Італійський король заіменував з черги Муссолінія ще міністром праці. Разом, отже, має диктатор Італії шість міністерських портфелів.

Іван Франко.

ПАНСЬКІ ЖАРТИ.

ПОЕМА

ОСТАННІХ ЧАСІВ ПАНЩИНИ.

(6)

XI.

Новий Рік 1848. — „Церква заперта!" — Панська власть над руським святом. — Ще раз піп миротворець. — „І піп на панщину!"

Ще сонце ясне не сходило,
Ледви на днину зазоріло,
І спало в тьмі село, коли
З дзвіниці дзвони загули
І на всеночне люд скликали.
Від дзвонів гомону кругом
В хатах будилися, вставали.
Немов зірки віконця сяли.
А далі звільна повагом
В кожухах і шапках смушкових,
В великих чоботах пасових
До церкви люде потягли.
Далеко чутно, як скрипить
Замерзлий сніг під їх ногами,
І пара з віддихів клубами,
Немов із коминів, бухтить.
У всіх на вусах мов іглі
Понамерзали в одну мить.
Ідуть купами, громадками,
Та тихо так, не гомонять,
Немов збираються думками
Щось дуже важне підприйнять.

Воно й не диво: адже нині
Сам Новий Рік, присяги день!
І наче вояк, що в вогень
Іде, так кождий нині чує,
Що та присяга їм зготує
Чимало лиха, що повинні
Чимало вражих сил зломить,
Чимало горя перенести,
І панських кар, і Жида мести,
Щоб наміри свої сповнить.
Та всі рішили, будь що будь,
Все витерпіть, і грудь о грудь
Іти, і голови зложить,
Щоб лиш свободу заслужить!

Гай, гай, була то гарна хвиля!
Як нині тямлю ще її.
Розбуджена громадська сила
Під гнетом дужчала, зносила
Всі перепони й гасила
Незгоди й розбрати свої.
Досить було одної згадки
Про можність волі, щоб збудить
Народній дух. І всяк в ту мить
Готов був всі свої достатки,
Життє за волю положить.

Гей, та не довго то тривало!
Таких хвилин блаженних мало
В життю народів і людий.
Колиб пізнійше, в тяжші проби
Було в нас більше таких хвилин,
Такого духа і вподоби,
Ох, то не так в нас днесь було би,
І блуд, недогляд неодин
Запізніб не будив жалоби.

Прийшли під церкву. Що за диво?
Заперті двері! Тут мороз,
На дворі видержать не мож.
„Гей, паламарю! Ну лиш, живо
Церковні двері відімкніть!" —
Кричить народ. Затихли дзвони,
Зліз паламар. „Кладіть поклони,
Хрестіться та до дому йдіть!
Дверей не відімкну, й не ждіть!"
„Що? Як? Чому?" — мир закричав,
А паламар і одвічав:
„Лиш-тілько я дзвонить почав,
Прилетів зо двора атаман,
Ключі від церкви відібрав".

Народ лиш ахнув. „Ох, нам горе!
Яка се ще нова біда нам
Від пана грозить? Що се він
Гадає, що так нас переборе?
Він з Богом хоче воювати?
Він церкву сміє замикати?
Гей, на дзвіницю! Бийте в дзвін!
Дзвоніть тривогу! Хай збігаєсь
Усе, що лиш живе в селі!
Гуртом до пана! Хай смиряєсь,
Бо будуть кости нецілі!"

І разом дзвони застогнали,
Товпились люде та кричали,
І, мов пожежа, бухав гнів
З їх рухів, і очей, і слів.
Кленуть і грозять, кличуть: „Гей,
Бігай по молоти, ковалю!
Відібем замок від дверей!"
Баби ридають, наче з жалю
За вмерлим. Стогін, галас, крик
На цвинтарі несповідимий!
Отак то, діти, почали ми
Той славний сорок восьмий рік.

Аж ось на скруті показалась
Ватага панських посіпак
Із нагайками, гордо так,
Бундючно д церкві наближалась.
І стих на хвилю крик і галас,
Всі ждуть, чого то хоче пан.
Аж ось атаман-палюган
Говорить: „Люде, що се з вами?
Чого ви стали тут юрбами?
Чого ревете так завзято?"

„Пустіть до церкви! Де ключі?" —
У відповідь ревнули всі, —
„Пустіть до церкви, нині свято!"

„Що ви, сказились? Хто се вам
Нашлів? Сьогодні будна днина!
Піп вам сказав? Ваш піп — дитина!
Він і читать не вміє сам.
Пан лішше знає! Розходіться!
На панське зараз лагодіться!
Усякий ладь сокиру й віз —
Поїдемо рубати ліс!"

Мир остовпів. Що за причина?
Невже се справді будна днина?
Невже-ж усі здуріли ми?
Та ні, кепкує зла личина!
І враз, мов вихор той крильми
Залопотить, бори могучі
Застогнуть з градової тучі,
Так мир, що з остраху мовчав,
Увесь загрюкав, закричав:
„Бреши ти сам зарівно з псами,
Поганий панський блюдолиз,
Не нас роби всіх дураками!
Наш піп з тобою враз не гриз
Кісток під панськими лавками!
Он що він видумав падлюка!
На панщину на Новий Рік!
Чи, може, панова се штука?
Хай стережесь! На тім коні
Поїде на короткий вік!
Тут з Богом справа, не з людьми!"

„А я кажу вам: розходіться!" —
Прислужник панський знов візвав, —
„Ключі у пана. Пан сказав,
Що хоч кричіть, хоч вередіться,
Не буде в церкві днесь відправ.
А в разі бунту пан покличе
Коменду війська у село.
Кажу вам: розходіться швидче,
Щоб вам ще гірше не було!"

„А хай тут котить і гармати!
Хоч голови всі покладем,
А кроком відси не підем.
Се що, день-у-день працювати,
І навіть стілько свят не мати,
Щоб Богу помолиться? Гей!
Ламаймо двері! Хай трібують,
Хай нас у церкві всіх мордують!
Геть посіпаки від дверей!"

Та панські слуги добре дбали,
Густим рядом при дверях стали.
Довкола них зробився стиск.
Обмахувались нагайками,
А далі штовхать кулаками
Взялись... Люд тиснеться, писк, виск!
Вже понад голови людей
Почали задні до дверей
Метать великі снігу груди,
І гнів кипів чим раз страшніш.
Де-де в руках заблиснув ніж,
І чувся крик: „Хай гинуть Юди!"
І, може, сорок восьмий рік
Булиб ми крою охрестили,
Колиб у тій рішучій хвилі
Піп свого слова не прорік.

За шумом галасом та криком
Ніхто й не бачив, як між нас
Він увійшов, — коли нараз
З придверним Розпяттєм великим
В руках перед людьми він став,
І хрест високий підійняв,
І голосним озвався кликом:
„Бог з вами, діти! Що се, ви
Опугані злим духом нині?
Що ви, Татари, чи Туркині,
Що коло божої святині
Такий гармідер завели?
Чи місце тут на колотнечу?"

„Не ми її розпочали!" —
Гукає мир. — „Адіть, панотче,
Пан ключ від церкви взяв, ще й хоче,
Щоб ми на панське нині йшли".

„Зле робить пан, то не перечу,
На душу гріх бере важкий!
Та чи-ж то рація, щоб для того
І ви гріха не менш тяжкого
Тут допустилися й святий
Дім божий бійкою сквернили?
Ні, діти, Богу гнів не милий".

„То ми-ж для божої хвали
Лиш голос правди підняли!
Хиба-ж і се зносить терпливо?
Як так, то пан почне нам живо
На тімю кілле ще тесать!
Ні, сього не дійде дводушний!
Кажіть їм ви ключі віддать!
Як пан не буде вам послушний,
То двері будемо ламать!"

„Дурні, дурні! Прости вам, Боже,
Отсю велику хулу!
Невже ви божую хвалу
Оберегти хотіли, може,
Тим криком, бійкою? Чи-ж ті
Незвісні вам слова святі:
Як бог хотів би оборони,
То він би в хвилі легіони
Небесних ангелів зіслав?
Ні, діти! Бог нам приказав
Усяким властям покоряться
І слухать розказів усіх".

„То що-ж, нам днесь до діла браться?
Пан-отче, се-ж смертельний гріх".

„Ви з мусу, діти, не з охоти,
То Бог гріха не вмінить вам!"

— „Але-ж, пан-отче, і ви сам
Підете також до роботи" —
Озвався панський палюган.

„Я" — скрикнув піп мов ужалений, —
„Я? Я? Чи-ж я не увільнений
Від панщини?"

— „Ні, отче! Пан
Велів виразно нам: ідіть,
Усіх на панщину женіть,
І піп також хай іде сам!" —

„Не буде того, як світ світом!" —
Знов мир ревнув. — „Пан-отче, ні,
Не бійтесь! Ми за вами всі
Обстанемо. Громада з вітом
Хоч зараз до циркулу йдем,
І старості до ніг падем,
Нехай розсудить нас із паном!"

„Ні, діти", — піп старий сказав, —
„Не буде того! Се погано!
Коли пан нині наказав
На панщину, то, видно, діти,
Сам Бог йому сю мисль зіслав,
Йому дозволив розгордіти,
Щоб незабаром сам він в сіти
Своєї гордости попав.
Так от що я сказать вам мушу:
Схотів пан взяти гріх на душу,
Схотів у свято рокове
Нам церкву божу замикати
І нас на панщину всіх гнати —
Хай буде й так! Хто поживе,
Побачить, що з того буде.
Ми-ж, діти, бунтів не робім,
Задля панської гордині
В додатку ще й на себе нині
Гріха тяжкого не берім.
Ми силі, власти покорімся,
В покорі, діти, покажімся
Ми достойнійшими, як він.
Ви-ж нині мали присягати!
Чи ви гадаєте, що вам
Зложить святу присягу дам,
Як двері будете ламати?
Знесім ще пробу сю тяжкую,
А я вам певно пророкую,
Що Бог її нам почислить.
Хиба-ж не звісно вам, що зрана,
Поки зоря зійде румяна,
Найдужче все мороз смалить?
Та хоч застелить він віконце,
То се лиш знак, що швидко сонце
Заблисне й землю отеплить".

І диво сталося з людьми:
Усі притихли, посмиріли,
І похилились, посумніли,
А очі всіх на схід летіли,
Мов ждали тут же скону тьми.
Та небо, ніччю так погідне,
Тепер, коли вже малось дідне,
В тяжкий туман заволоклось,
І за селом в яловім бору
Важке гудіння пронеслось.
І тільки піп скінчив, аж ось,
Віщуючи страшну вихору,
На цвинтарі високий вяз
Так жалібно почав скрипіти,
Що затремтіли всі, мов діти,
І глухо застогнали враз:
„Хай судить Бог! Будем смиряться!
Ходім на панщину збираться!"

XII.

Новорічна буря. — Панське привитання. — Розмова пана з попом.

Гей, розшалілась буря люта!
З устоку вітер засвистів,
Мов дикий кінь, порвавши пута,
Нараз на волю полетів:
То озирнесь, копитом гряне,
Підскочить, фиркне і зарже,
То рушить в-чвал, аж землю рве
Копитом, колесом піде,
І знов зарже і раптом стане.

Бурхав так вітер, скріплий сніг
Рвав з поля, ніс в село туманом,
Бив в очі, стежку сперед ніг
Неначе вкрав в короткий миг,
І вив, ревів, мов сам не міг
Скрить в собі гнів над нашим паном.
Та тяжкий плач, і рев, і стони
Ішли по хлопських всіх хатах:
Ридали діти, старці, жони,
А буря ще збільшала страх.
Всі палець божий в ній вбачали,
Ознаку божого гніву.
З яким плачем випроваджали
Нас на роботу лісову,
Як мов на смерть вже нас прощали,
Се не забуду, док живу!

Та ба, даремний плач і сльози!
Пан каже, й мусить бути так.
Вже по оборах чуть погрози
І крики панських посіпак.
І от в метіль та рик шаруги
З обори тут один, там другий
Помалу виїжджа мужик.
Коната форкнуть, жмурять очі,
Посапують під бурі рик;
Мужик закутавсь у кожух,
А тут метіль то в бік заточить
Санки, то зпереду заскочить,
І запирає в грудях дух.

Та ба, сильнійша панська воля,
Ніж та метіль посеред поля!
Та воля всім, немов обух
Над головами затяжіла.
І потяглись горі селом
Санки порожнії гуськом,
А буря слід їх заносила.
Лиш десь-колись крізь вітру шум
Щось мов комарик забреніло —
Се голос дзвонів. Світе білий!
Там десь святкують! Люду тлум
У церкві світло все палає,
Угору йде кадила дим,
Всі моляться, а дяк співає...
А ми — мов кляті! Нам одним
І свята божого немає!
То всякий, вчувши дзвонів гук,
Батіг невільнб відкладає,
Здіймає рукавиці з рук,
Перехреститься, і зітхає,
Й молитву шепче.

Коли глядь,
Аж із попівства їдуть сани,
На санях піп два атамани
Й слуга. Значить, пан, справді, гнать
Попа задумав до роботи!
Яким се правом? Чи добився
На теє дозволу в губернії?
Не дармо-ж довго так барився —
А ті пани ще все штудерні.
От так ми думали, і знов
Нових нещасть на себе ждали.
Втім ізпереду чути: „Гов!"
Ось двір! І ми край брами стали.

(Дальше буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць липень 1926 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 10. Децьо Юлія.
В. 14. Галинка Йосиф.
В. 16. Кашинська Надежда.
В. 20. Костюк Іван.
В. 25. Кедровський Володимир.
В. 28. Бичко Марія, Юськів Іван, Іваникович Павло.
В. 29. Малищак Юлія.
В. 30. Кравець Анна, Цап Розалія.
В. 31. Міщишин Іван.
В. 38. Нусь Олена, Млинарчик Стефан.
В. 39. Купчунас Зигмонд, Купчунас Анна.
В. 40. Воложанський Іван.
В. 44. Чепеляк Марія.
В. 48. Січерський Лесько, Миньо Микола, Семенчук Іван.
В. 55. Демчук Михайло, Серко Василь.
В. 56. Лихва Ева.
В. 61. Миканік Йосиф.
В. 63. Барна Стефан.
В. 64. Кавецький Микола.
В. 65. Гондович Василь, Бялецький Володимир.
В. 67. Патинок Марія.
В. 69. Бончук Микола.
В. 70. Снадик Анна.
В. 75. Нагорняк Марія.
В. 77. Хміль Іван.
В. 78. Циганік Андрій.
В. 82. Лендьо Іван.
В. 94. Деркач Антін.
В. 95. Мацько Ева, Мич Михайло, Славищ Тацка.
В. 98. Гевчук Марія.
В. 99. Цюпа Марія, Данько Анна.
В. 102. Бадлюк Григорій, Ільків Іван.
В. 104. Лисяк Михайло.
В. 106. Чергавий Іван, Гриньків Василь, Островський Михайло.
В. 108. Ліска Марія.
В. 119. Фелт Марія, Гарасим Катерина.
В. 127. Кіналь Ілько, Боднар Леонтина.
В. 129. Чолій Іван.
В. 131. Ружицька Альфа.
В. 132. Кочкодан Дмитро, Нестор Теофілія.
В. 136. Буній Зофія.
В. 137. Ткач Йосиф, Томко Марія, Томко Катерина, Звіженська Анна.
В. 147. Любанецький Андрій, Войтович Анна, Падус Петро.
В. 150. Гуска Юрій.
В. 155. Барилецька Марія, Барилецька Катерина, Сорока Микола, Ходань Іван, Гойда Йосиф.
В. 161. Загаляк Іван.
В. 162. Стасяк Михайло, Ковальчук Іван.
В. 163. Сидорський Іван, Сидорська Ева, Мельник Анна, Пискар Юрій.
В. 179. Музичка Дмитро.
В. 181. Познанський Володимир.
В. 188. Олійник Микола.
В. 189. Ковбан Іван, Ковбан Йосиф.
В. 192. Канарук Катерина, Суханчук Максим, Суханчук Параска.
В. 201. Тенутуло Марія.
В. 206. Заходник Анна.
В. 208. Стаднір Евгенія.
В. 212. Пастернак Марія.
В. 217. Кузь Марія, Томчак Антін.
В. 218. Одварк Анна, Скубяк Антін, Недоступ Анна, Олесь Войцех, Клюс Михайло, Бинза Анна, Недоступ Зузанна.
В. 220. Вільчак Юлія.
В. 221. Левтюх Маріян.
В. 226. Стах Віра.
В. 229. Дубій Анна, Дубій Василь, Федорович Анна, Федорович Йосиф.
В. 234. Возняк Марія, Кардаш Володимир, Скоренька Марія, Сапса Петро.
В. 237. Демянчук Михайло, Олійник Стефан, Мамчур Михайло, Проць Микола.
В. 242. Андрух Розалія.
В. 243. Олещук Іван.
В. 245. Войтович Володимир, Ґулґун Анна, Кохарчук Константин, Прокотишин Розалія, Корсак Михайло.
В. 246. Сподарик Василь.
В. 247. Шуманський Григорій, Гамбицька Олена, Гамбицький Павло, Подоляк Анна, Білей Іван.
В. 251. Юнич Юрій.
В. 258. Мудрик Володимир.
В. 259. Яцела Йосифа.
В. 262. Шмайда Іван.
В. 263. Іваніцька Розалія.
В. 274. Макар Анна, Кіхтан Катерина, Цицик Стефан, Теховська Марія.
В. 275. Гарко Катерина, Вуйцик Ольга.
В. 280. Терлич Стефан, Назар Іван.
В. 282. Вага Анна, Старовушний Стах, Трач Стах.
В. 284. Муляр Терентій.
В. 292. Длугаш Марія, Варлам Стефанія.
В. 294. Бондар Петро.
В. 296. Адамяк Зофія, Афтанас Яків.
В. 298. Свідерська Марія.
В. 307. Бабій Татіянна.
В. 308. Крута Стелла.
В. 309. Мозджех Яків.
В. 317. Беднар Анастазія, Беднар Антін.
В. 318. Лах Анастазія.
В. 332. Баліцький Михайло.
В. 334. Кузик Анна, Тарнавський Іван, Лазірко Розалія, Лазірко Ілько, Павлишин Роман, Гавриляк Анна, Ковталюк Марія, Антонів Василь, Антонів Марія.
В. 335. Мисник Марія.
В. 336. Матішин Анна.
В. 338. Процанин Розалія.
В. 341. Міцьківська Ева.
В. 345. Пупеза Пентелей, Пупеза Василина, Парій Юлія.
В. 351. Шарек Микола.
В. 352. Дмитрусь Марія, Дмитрусь Іван, Ковалик Розалія, Ковалик Йосиф, Лаврик Михайло.
В. 367. Філіпович Параска.
В. 370. Зуков Яків.
В. 379. Їж Данько, Островський Дмитро, Гавличинська Офімія.
В. 388. Макух Йосиф, Дольський Володимир, Пінкович Михайло, Криворука Анастазія.
В. 396. Стешко Катерина.
В. 400. Мозиловський Стефан, Селевич Валентій.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Козяр Лесько, Козяр Мирон.
В. 7. Чесляк Ів., Чесляк Анна, Ваньчишин Марія, Захарияш Мойсей, Паламар Василь.
В. 23. Муринка Семен.
В. 25. Ардан Іван.
В. 27. Щумило Іван.
В. 55. Папеж Іван.
В. 56. Окаль Семен.
В. 61. Бобер Михайло, Пилип Григорій, Спрох Стелла.
В. 62. Бідей Василь.
В. 86. Шморгун Лев, Понко Іван, Петрик Володимир.
В. 100. Яхвак Теодор.
В. 109. Скільчак Андрій.
В. 113. Січ Михайло.
В. 120. Гутковський Петро, Вітушинський Ілько.
В. 122. Задорожний Михайло.
В. 126. Згодіх Петро.
В. 146. Поторокс Семен.
В. 172. Небор Ілько, Небор Марія.
В. 177. Кендигалюк Марія.
В. 182. Федаш Микола.
В. 230. Сабо Яків.
В. 235. Проць Йосиф.
В. 237. Стецик Іван.
В. 238. Войтків Олекса.
В. 239. Онофрейчук Олекса.
В. 268. Грицишин Микола.
В. 274. Каперис Іван, Лопушанський Теодор, Сухар Дмитро, Сухар Марія.
В. 278. Марич Теодор.
В. 296. Мілько Йосиф.
В. 304. Лабуда Василь, Мудзян Дмитро, Бирва Іван, Ридзик Онуфрій.
В. 319. Пащенко Андрій.
В. 330. Хомяк Йосиф, Андійшин Іван, Мороз Онисько, Пухир Іван, Різник Стефан, Пухир Михайло, Аллен Марія.
В. 336. Заремба Петро.
В. 385. Бородай Йосиф, Бородай Анастазія, Давидів Іван, Давидів Катерина, Федушко Григорій, Процай Іван, Федорців Павло, Федорців Анна, Ґусак Микола, Ґусак Мелянія, Друк Стефан, Друк Анна, Дяконюк Олекса, Гілецький Теодор, Гілецька Анна.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 54. Мисак Стефан, Мисак Анна.
В. 55. Биян Дмитро, Биян Анна.
В. 83. Тимчій Григорій.
В. 126. Гасичак Марія, Дидів Розалія, Цицик Зофія, Луцьків Марія, Кіч Марія.
В. 140. Ґерґель Петро.
В. 144. Гуцалюк Антін.
В. 146. Дмитрів Роман.
В. 161. Рупека Василь, Прокоп Олекса.
В. 204. Мартинів Володимир.
В. 217. Николайків Стах, Николайків Варвара.
В. 220. Петрина Йосиф.
В. 223. Гідич Андрій.
В. 260. Демчина Микола, Демчина Юлія.
В. 270. Борик Андрій.
В. 276. Куц Микола.
В. 285. Кучмак Данило, Цебак Ігнатій.
В. 289. Коритко Зофія.
В. 298. Москалик Сенько, Москалик Катерина.
В. 324. о. Скроцький М. Ярослав, Скроцька З. Марія.
В. 334. Мовчко Пилип, Репужинський Василь.
В. 353. Куцак Йосиф.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Бойчук Михайло.
В. 7. Бучер Андрій, Рифун Анна, Цьвонкала Анна, Рифун Онуфрій, Рифун Павло.
В. 8. Бабій Іван.
В. 10. Хвалик Анна.
В. 15. Даців Антін.
В. 20. Дробот Теодор, Качмарський Петро, Коровець Теодор, Ґулавський Семен, Павло Гнат, Цьопер Петро.
В. 33. Бобик Розалія.
В. 34. Тарматюк Яків, Борковська Теодозія, Радик Анастазія, Андрущак Іван, Безпалюк Микола, Запотічна Анна, Запотічний Василь, Кузан Анна, Кузан Франко, Скроцький М. Богдан, Скроцька Ольга Марія.
В. 40. Подольський Віктор.
В. 48. Більська Марія, Негребецький Іван.
В. 55. Дочоминський Антін.
В. 59. Максимів Іван, Дрозд Федор, Максимів Катерина.
В. 63. Дробіт Іван.
В. 64. Сворак Пилип, Дячишин Гарасим.
В. 65. Палажій Гнат.
В. 76. Товбій Дмитро, Товбій Станіслава.
В. 77. Букса Іван, Букса Марія.
В. 85. Макарик Теодор, Макарик Андрій, Глинянський Михайло, Макарик Іван.
В. 95. Куц Захарій.
В. 97. Тимків Розалія.
В. 98. Розчіпко Теодозій.
В. 99. Левіцька Анна.
В. 102. Кардамаш Константин, Кобиняк Теодор.
В. 103. Долгун Олекса.
В. 105. Цар Кароль, Тур Теодор.
В. 106. Дзіваковський І. Андрій.
В. 113. Баран Іван, Мандзяк Томко, Полоскей Михайло, Баран Данило, Годчак Василь.
В. 128. Говард Володимир.
В. 130. Бобеляк Стефан, Гатальська Олена.
В. 132. Клопотовський Микола.
В. 133. Сорока Лев, Сорока Анастазія.
В. 149. Консевич Павло.
В. 151. Федак Марія.
В. 167. Микульський Йосиф, Лоняк Іван.
В. 170. Вурста Ілько, Милянович Стефан, Милянович Марія.
В. 174. Гнатишик Йосиф.
В. 179. Бріх Микола, Керечанин Андрій.
В. 182. Клипка Михайло, Клипка Анна, Закутинський Пилип.
В. 196. Гавришко Михайло.
В. 206. Веселюк Михайло, Веселюк Анна.
В. 213. Зимяк Наум, Максимяк Микола, Савка Іван.
В. 216. Ґрідзак Гелена, Гавришків Марія.
В. 217. Станґрет Петро, Ґрожек Іван, Дребіт Михайло, Кошовський Петро, Пакула Андрій.
В. 218. Шубеляк Іван, Шубеляк Катерина.
В. 220. Ривак Андрій.
В. 222. Комарницький Ігнатій, Москалюк Олекса.
В. 230. Любкевич Юрій, Худик Михайло.
В. 235. Андриць Юрій.
В. 237. Лаврик Марія.
В. 243. Погоріло Йосиф.
В. 247. Ковальчик Григорій.
В. 248. Юзвяк Йосиф.
В. 249. Рейба Анна.
В. 252. Філіпов Йосиф, Ворончак Павло.
В. 253. Антонів Василь.
В. 257. Захарків Микола.
В. 258. Афтанас Андрій.
В. 259. Шамовський Володимир, Шамовська Марія, Шамовський Дмитро.
В. 266. Горихун Лев, Ружицький Микола, Ружицька Марія.
В. 268. Євчин Василь, Сеньків Онуфрій, Громяк Петро, Громяк Михайло.
В. 274. Пірко Розалія, Пірко Михайло.
В. 276. Дунець Михайло, Лах Олена, Лах Теодор, Сокира Григорій, Корж Йосиф.
В. 292. Стисловська Розалія, Топольницький Антін, Масляк Йосиф, Масляк Катерина, Осідач Володимир.
В. 295. Богайчик Франко, Богайчик Василь.
В. 296. Красінька Юлія.
В. 300. Шмідзен Марія, Овад Іван, Катинський Теодор, Красуляк Юрій, Тиркала Іван.
В. 304. Гутник Петро.
В. 316. Дорофей Наталка.
В. 318. Калуска Анна.
В. 336. Репужинський Микола.
В. 340. Оклевич Данило.
В. 342. Шумній Григорій.
В. 349. Оско Семен, Долгун Василь.
В. 358. Ґрисак Анна.
В. 363. Журавінська Анна, Кішан Станислав.
В. 365. Русин Олекса.
В. 367. Крупка Катерина, Лукаш Данило.
В. 384. Табала Василь.
В. 385. о. Титар І. Володимир.
В. 396. Кримська Варвара.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 3. Світлик Антін.
В. 26. Петрина Йосиф.
В. 48. Гідич Андрій.
В. 63. Вітик Ілько.
В. 70. Литвин Онуфрій.
В. 95. Валігурський Олекса.
В. 102. Мовчко Пилип.
В. 104. Мисак Стефан, Мисак Анна.
В. 132. Прокоп Олекса.
В. 170. Мельник Андрій.
В. 224. Рупека Василь.
В. 234. Гаврищук Юрій.
В. 239. Пришляк Михайло.
В. 274. Сидоряк Стефан.
В. 283. Гайдук Іван.
В. 300. Сас Павло.
В. 330. Дмитрів Роман.
В. 336. Репужинський Василь.
В. 338. Куц Микола.
В. 358. Гасичак Марія, Дидів Розалія, Кіч Марія, Цицик Зофія, Луців Марія.
В. 364. Бусько Петро, Бусько Анна, Козак Михайло.
В. 367. Крир Марія.
В. 388. Тимчій Григорій.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 2. Кохан Василь.
В. 10. Ярош Марія.
В. 63. Пухір Максим.
В. 78. Тимик Андрій.
В. 81. Макаревич Олекса.
В. 85. Мардиняк Семен.
В. 112. Скворонська Анеля.
В. 119. Замос Марія.
В. 192. Колісник Павло.
В. 221. Утонек Варвара.
В. 223. Кобута Дмитро.
В. 259. Пахоляк Михайло.
В. 365. Шашат Іван.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця липня 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	18.780
В місяци липни 1926 р. принято нових	192
В місяци липни 1926 р. принято наново	72
В місяци липни 1926 р. принято з перест. листами	34
В місяци липни 1926 р. принято з інших кляс обезпечення	13
Разом	19.091
В місяци липня 1926 суспендовано	158
В місяци липни 1926 р. відійшли з перест. листами	30
В місяци липни 1926 р. відійшли до інших кляс обезпечення	13
В місяци липни 1926 р. померли	13
Разом	214
З кінцем місяця липня 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	18.877

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	17
В клясі А.	на $ 250	382
В клясі А.А.	на $ 500	5.620
В клясі В.	на $ 750	888
В клясі С.	на $1000	11.636
В клясі В.В.	на $1500	213
В клясі С.С.	на $2000	51

НОВІ РОДИ:

Обезпеченне платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	15
В клясі О-1000	на $1000	7
В клясі О-1500	на $1500	2
В клясі О-2000	на $2000	—
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	6
В клясі Р-1000	на $1000	12
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	1
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	14
В клясі Е-1000	на $1000	12
В клясі Е-1500	на $1500	—
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
Разом		18.780

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

1. Полиняк Наталка, Полиняк Марія, Полиняк Іван, Полиняк Олена.
В. 5. Рудик Кароль, Рудик Анна, Рудик Іван, Рудик Григорій, Рудик Михайло, Рудик Марія, Рудик Теодор, Рудик Микола.
В. 7. Шедлеська Текля.
В. 10. Бреня Мелянія.
В. 28. Гузій Михайло, Зазуля Стелла.
В. 55. Демчук Анна, Демчук Ольга.
В. 63. Вархоляк Михайло, Вархоляк Андрій.
В. 65. Федаш Іван.
В. 69. Парніцький Евген.
В. 70. Чуправська Стефанія.
В. 75. Фариник Мирослав.
В. 76. Тимонко Іван, Тимонко Олекса, Тимонко Стефан.
В. 82. Долінський Павло.
В. 90. Фриндак Анна.
В. 94. Шалайко Ірина.
В. 95. Згіба Іван, Згіба Василь.
В. 96. Німець Михайло.
В. 104. Тришновська Ольга.
В. 105. Богачевський Богдан, Богачевський Стефан, Лопушанська Катерина, Лопушанський Стефан, Лопушанський Йосиф, Лопушанський Володимир, Войтович Михайло.
В. 108. Потазна Марія.
В. 109. Мороз Анна, Шепеляк Стефан, Твардон Михайло, Твардон Павло.
В. 112. Юха Вероніка.
В. 137. Томко Елисавета, Звизенська Олена, Звизенський Василь.
В. 147. Салаш Григорій.
В. 163. Псюк Михайло.
В. 174. Коваль Іван, Коваль Анна, Коваль Ева, Коваль Катерина.
В. 211. Кулинич Анастазія, Кулинич Теодор, Кулинич Катерина, Кулинич Іван, Кулинич Михайло, Вонсович Петро, Вонсович Василь.
В. 217. Николайків Катерина, Савульський Іван.
В. 218. Когут Марія, Когут О. Йосифа.
В. 223. Микулин Михайло, Микулин Елисавета.
В. 237. Вольський Володимир.
В. 242. Галупа Юлія.
В. 259. Скороденська Марія.
В. 260. Демчина Ольга, Шемела Михайло, Шемела Іван.
В. 263. Іваніцький Іван, Іваніцька Анна, Іваніцька Евгенія, Оленич Михайло, Оленич Микола.
В. 267. Хомик Іван.
В. 282. Ганчир Франя, Ганчир Текля, Ганчир Михайло.
В. 292. Длугаш Розалія, Венско Микола, Венско Томко.
В. 298. Ковбаснюк Ольга, Шалвіра Семен.
В. 321. Кріль Іван, Кріль Микола, Кріль Зофія.
В. 338. Грицько Петро, Кудлик Марія, Кудлик Іван, Кудлик Катерина, Кудлик Розалія, Кудлик Анна.
В. 339. Шекмар Стефан.
В. 346. Коваль Марія, Коваль Олена.
В. 363. Ткачик Ґеновефа.
В. 367. Філіпович Евдокія, Філіпович Микола.
В. 385. Алексійчик Павло, Алексійчик Зіновія, Алексійчик Сергій, Федук Елисавета.
В. 388. Пінкович Петро, Пінкович Мирослав, Пінкович Олена, Пінкович Михайло.
В. 396. Сташко Теодор.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 1. Козяр Дмитро, Козяр Евгенія.
В. 61. Юріщак Йосиф, Юріщак Людвіка, Юріщак Марія, Юріщак Іван, Юріщак Катерина, Курчак Йосиф, Курчак Юлія, Курчак Катерина.
В. 62. Бідей Анна, Бідей Михайло, Бідей Катерина, Бідей Василь, Бідей Петро.
В. 100. Яхвак Юлія.
В. 298. Ковбаснюк Йоанна.
В. 330. Пухір Данило, Пухір Емілія.
В. 363. Гущак Стефан, Гущак Володимир.
В. 385. Друк Микола, Друк Дмитро, Бородай Михайло, Друк Михайло, Бородай Анна, Федорців Омелян, Друк Іван, Бородай Франко, Друк Василь, Давидів Марія, Давидів Йосиф, Давидів Василь, Давидів Анна.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 140. Ґерґіль Марія, Ґерґіль Анна.
В. 217. Николайків Марія, Николайків Михайло, Николайків Стефан, Николайків Петро, Николайків Микола.
В. 220. Петрина Марія, Петрина Петро.
В. 260. Демчина Володимир, Демчина Тарас, Демчина Богдан.
В. 289. Коритко Кароль.
В. 298. Москалик Михайло, Москалик Анна.
В. 324. Скроцький Ярослав.
В. 334. Репужинська Олена, Репужинський Осип.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Дудик Владислав, Чвонкала Іван, Дудик Ілько, Чвонкала Анна, Чвонкала Катерина, Чвонкала Адам, Чвонкала Марія, Чвонкала Йосифа, Чвонкала Володимир, Когут Анна.
В. 10. Хвалик Стефан, Хвалик Василь.
В. 15. Даців Константин.
В. 20. Дробот Михайло.
В. 34. Радик Теодор, Радик Юрій, Радик Марія, Радик Анна.
В. 38. Базяк Марія.
В. 44. Махіброда Варвара, Хахіброда Марія, Махіброда Текля, Махіброда Анна.
В. 58. Романяк Марія.
В. 59. Максимів Анна, Максимів Марія.
В. 76. Явчак Марія, Шевчук Франя, Шевчук Чеслав, Шевчук Йоанна, Шевчук Зигмонд, Шевчук Станислава.
В. 85. Новак Марія, Макарик Олена, Макарик Йосиф, Макарик Марія.
В. 99. Ковалишин Юлія.
В. 102. Чупак Олена, Чупак Марія.
В. 105. Тур Михайло, Тур Марія, Тур Іван.
В. 112. Юха Вероніка.
В. 128. Ґаланка Юлія, Ґаланка Павло.
В. 179. Бріч Микола.
В. 182. Клипка Надія, Орицка Іван.
В. 198. Савущак Михайло, Савущак Марія, Савущак Григорій.
В. 206. Василюк Евген, Василюк Володимир, Василюк Олекса, Василюк Лев.
В. 218. Замос Данило, Замос Ольга, Замос Михайло, Замос Іван.
В. 228. Домараць Іван.
В. 242. Мазур Юлія, Мазур Катерина.
В. 243. Луцьків Дмитро.
В. 252. Филипів Олена, Филипів Богдан.
В. 257. Захарків Мирослава, Захарків Юлія, Захарків Іван.
В. 259. Шумовська Стефанія, Шумовський Роман, Шумовський Стефан.
В. 267. Ґрона Михайло.
В. 276. Сокира Олена.
В. 292. Масляк Вікторія, Масляк Катерина, Масляк Анна, Масляк Мирослав.
В. 300. Катинський Іван, Катинський Михайло, Катинський Дмитро.
В. 332. Кушмідер Йосиф.
В. 396. Кримська Марія, Кримський Володимир.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 3. Світлик Анна, Світлик Іван, Світлик Стефан.
В. 26. Петрина Петро, Петрина Марія.
В. 63. Вийтик Анна, Вийтик Зофія, Вийтик Марія, Вийтик Іван.
В. 239. Пришляк Володимир, Пришляк Йосиф, Пришляк Марія.
В. 336. Репужинська Олена, Репужинський Осип.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 1. Лазовський Іван.
В. 2. Гутвик Йосиф.
В. 10. Децьо Юлія.
В. 16. Кашинська Надежда.
В. 28. Бичко Марія.
В. 29. Малищак Юлія, Грозьо Стефан.
В. 34. Тужинська Анна.
В. 38. Млинарчик Стефан, Нусь Олена.
В. 44. Чепеляк Марія.
В. 63. Барна Стефан.
В. 65. Бялецький Володимир.
В. 70. Снадик Анна.
В. 75. Коваль Марія.
В. 95. Мич Михайло.
В. 98. Гевчук Марія.
В. 99. Цюта Марія, Данько Анна.
В. 104. Лищиц Михайло.
В. 132. Кочкодан Дмитро, Білінська Анна, Нестор Теофілія; Гладка Анна, Галашинський Станислав, Білінська Магда, Галашинський Тимко.
В. 136. Захарко Зофія.
В. 147. Войтович Анна.
В. 155. Барилецька Марія, Сорока Микола, Барилецька Катерина, Ходань Іван, Гойда Йосиф.
В. 160. Міса Емілія.
В. 162. Ковальчук Іван.
В. 206. Заходник Анна.
В. 209. Черепаняк Марія.
В. 217. Лотоцький Михайло.
В. 218. Недоступ Зузанна, Одвард Анна.
В. 220. Вільчак Юлія.
В. 221. Левтюх Маріян.
В. 234. Возняк Марія, Скоренька Марія, Кардаш Волод., Сапса Петро.
В. 243. Олещук Іван.
В. 247. Белей Іван, Подоляк Анна.
В. 274. Кіхтан Катерина, Цицик Стефан.
В. 276. Вуйцик Ольга.
В. 282. Старовушний Стах, Трач Стах.
В. 294. Яцек Іван.
В. 298. Свідерська Марія.
В. 299. Нагорний Василь.
В. 338. Процанини Розалія.
В. 345. Парій Юлія.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 104. Качмарська Марія.
В. 155. Ходань Василь.
В. 371. Романків Роман.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця липня 1926 р. в У. Н. Союзі було дітий чл.	11.416
В місяци липни 1926 р. принято нових	113
В місяци липни 1926 р. принято наново	34
В місяци липни 1926 р. принято з перест. листами	18
Разом	11.581
В місяци липня 1926 суспендовано	83
В місяци липни 1926 р. відійшли з перест. листами	14
В місяци липни 1926 р. відійшли до старших членів	60
В місяци липни 1926 р. померли	3
Разом	160
З кінцем місяця липня 1926 р. в У. Н. Союзі було дітий членів	11.421

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 ц. місячної вкладки	11.123
В клясі 2-ій за 50 ц. місячної вкладки	298
Разом	11.421

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця липня 1926 р. в У. Н. Союзі було:	
повнолітних членів	18.877
дітий членів	11.421
Разом всіх	30.298

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць липень 1926 р. як суспендовані або виключені за неплаченне місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статом організації, коли хотять і надальше були членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (серпня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця міс. серпня 1926 р. то в вересни 1926 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци липни 1926 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци серпни 1926 р., бо на другий місяць то є в вересни 1926 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Злука відділів У. Н. Союза.

Сим подається до загального відома, що Сестрицтво Пресв. Діви Марії, від. 358 в Сліквил, Па., злучилося з Братством св. Івана Хрестителя, від. 126-тий У. Н. Союза в Слівкіл, Па., в той спосіб, що Сестрицтво перестало істнувати, а членкині з касою перейшли з переступними листами до відділу 126-го.

Іван Каштанюк, гол. рек. секр.

НАЙНОВІЙШІ ВІСТИ З ПОЛЬЩІ.

Польська правиця здобуває собі щораз більші впливи за згодою — „революційно-санаційного" правительства Бартля. Свіжо, як повідомляють з Варшави, добилася вона того, що познанський воєвода Бніньскі, найбільший ворог Пілсудского, остане тривало на своїм становищі.

Соймові комісії, а зокрема конституційна працюють в поті чола над правительственними і посольськими законопроєктами, наче під загрозою — ґенеральського батога.

Конституційна комісія приняла вже в другім читанні законопроєкт про повновласти для уряду. Цей законопроєкт, який надає президентові держави право видавати розпорядки з силою законів, обовязуватиме найдалі до 31-жовтня 1927, цебто до дня уконституовання нового сойму. Розпорядки президента не можуть дотичити накладання нових податків і публичних оплат, підвишки істнуючих податкових пайок понад 10 процент, введення нових монополів, виборчої ординації до сойму і сенату, самоврядних законів, виборчої ординації до самоврядних орґанів, а також ділянки супружого законодавства. Законопроєкт перейшов на комісії тільки польськими голосами, бо „меншестеві" клюби від голосовання здержались.

Супроти того, що засідання адміністраційної комісії розбилося на точці пропорціонального голосовання при виборах до самоуправних установ, зібралася підкомісія для розглянення кількох в цій справі проєктів. Міністер внутрішних справ Млодзяновскі предложив окремо раді міністрів законопроєкт про орґанізацію сільської громади.

Від санаційного уряду Бартля чекають Польщу нові „благодати". З Варшави повідомляють, що рада міністрів вирішить на днях підвишку залізничої тарифи. Рівнож мають бути підвишені митні оплати, і то аж на 100 проц.

Представник польського демократичного фарисейства Станіслав Тугут виїхав в порозумінні з мін. закордонних справ до Парижа буцімто в справі орґанізаційної акції т-ва Союзу Народів. Здається одначе, що иншиий магнет потягнув Туґута до Парижа, а саме нова акція французьких інтелектуалістів проти білого терору в Польщі, якій Туґут має протиділати.

Ґенеральська епопея в Польщі продовжується. Увязненому ґенералові Мальчевскому доручено акт обвинувачення. Його процес відбудеться небаром. Підстрілений в днях травневого перевороту ґенерал Сосньковскі, командант корпусу в Познані, приходить до здоровля. Польські часописи запримічують, що Пілсудскі ані разу не довідувався про стан здоровля ґенерала, хоч цей останній є, чи був, його приятелем і поклонником. До Львова має прийти в характері інспектора армії ґен. Норвід Найґебавер, ворог ґен. Сікорского.

Проєкт заложення в Кракові „руского студіюм" все ще не погребаний. „Курієр Варшавскі" довідується, що уряд Бартля має намір уже в цьому році здійснити плян утворення в Кракові такого „Студіюм". Кажуть, що час і досвід великий учитель, тільки, як видно, не для премієра Бартля.

У Вітковіцах під Краковом намагалася ґрупа терористів висадити в повітря поміщені там склади муніції. Як видно тепер із часописів, ще 7. липня о 3-ій годині зранку наблизилися до околиці муніційних складів ґрупа людей, яка мала охоту спрятати вартівника, а коли це не вдалося, почала до наближаючихся жовнірів стріляти. Ці „санатори" найновіщого типу розвивають в послідному часі жваву діяльність.

Фабрика польського банкнотового паперу знаходиться в мокотівській тюрмі. Останніми часами появилося в обігу багато фалшивих польських банкнотів, які, як виявилося, друкувалися на папері, одержуванім ґросто зі згаданої фабрики. Все це діялося з причин цілковитого занедбання надзору в дотичній фабриці. В фабриці заряджено цілий ряд арештовань.